

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת יתרו

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. הלכות בניית מזבח

ב. ההכנות למתן תורה

ג. יתרו מייעץ למשה שיעמיד

שופטים

ד. יתרו מגיע למחנה ישראל

ה. בקשת ישראל שמשה ידבר עמם

ו. מתן תורה ועשרת הדיברות

פנינים

"ויאמר אל משה אני התנן יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה עמה"

נחלקו התנאים (ילקו"ש רסח) כיצד יתרו אמר מרחוק את דבריו: "רבי יהושע אומר, כתב לו באיגרת. רבי אלעזר המודעי אומר, שלח לו ביד שליח". וצריך לבאר במה נחלקו ומה סברתם בדבר. ונראה לבאר את יסוד מחלוקתם, ע"פ הזוהר שמבאר מדוע נאמר "ושני בניה" ולא "ושני בנים" שהרי הם בנים שלו באותה המידה, אלא משום שמושה היה 'איש האלוקים' ולא יאה לייחס אחריו את בניו. אמנם טעם זה יתכן רק אם נאמר שיתרו בא לאחר מתן תורה, שכן רק ע"י עלותו השמימה נקרא משה איש האלקים. ואותם התנאים שנחלקו כיצד שלח יתרו את דבריו למשה, נחלקו אף במועד שיתרו הגיע בו, שבגמרא (זבחים קטז). מובא: 'מה שמועה שמע ובה ונתגייר? רבי יהושע אומר, מלחמת עמלק שמע. רבי אלעזר המודעי אומר, מתן תורה שמע'. והגמרא מבארת שלפי ר' יהושע, יתרו הגיע לפני מתן תורה ולכן לא היה יכול לשמוע על מתן תורה ושמע רק על מלחמת עמלק. השו"ע (יו"ד רמ"ט) פוסק שאדם חייב לכבד את אביו גם לאחר מותו: "כיצד? היה אומר דבר שמועה מפיו, אומר 'הריני כפרת משכבו' אם הוא תוך י"ב חודש". והרמ"א מוסיף שיש אומרים שהכותב דבר תוך י"ב חודש ומזכיר בו את אביו, אינו צריך כפרת משכבו משום שכתבתו מתקיימת אף לאחר י"ב חודש. ומעתה העניין מתיישב באופן נפלא, לרבי יהושע שסובר שיתרו בא קודם מתן תורה סבר שיתרו כתב לו באיגרת, שאם לא כן מדוע כתוב 'ושני בניה' קודם שמושה נקרא 'איש האלקים'? אבל באיגרת, שהכתב עליה מתקיים אף לאחר זמן כמבואר ברמ"א, שם יש לכתוב 'ושני בניה' אף קודם מתן תורה. אכן, לרבי אלעזר המודעי הסובר שיתרו בא לאחר מתן תורה, יכול לומר בפשטות ששלח לו ביד שליח את דבריו הואיל וניתן לומר ושני בניה בפה מלא שכן משה כבר נקרא איש האלקים. (לחמי תודה)

"ויחד יתרו"

הגמרא (סנהדרין צד). מבארת: "ויחד יתרו. רב ושמואל, רב אמר: שהעביר חרב חדה על בשרו. ושמואל אמר: שנעשה חודים חודים כל בשרו". ופירש רש"י במקום: 'חרב חדה. שמל את עצמו ונתגייר'. ובגמרא (ע"ז כז). כתוב: 'רבי יהודה הנשיא אומר: מנין למילה בעובד כוכבים שהיא פסולה, תלמוד לומר: "ואתה את בריתי תשמור"'. ויש לבאר כיצד יכל יתרו הגוי למול את עצמו והרי המילה נעשית קודם לטבילה בגרים, ועודנו נכרי שאינו כשר למול? ויש לומר: א. ישראל אחר מל אותו. (גילויני הש"ס) ב. בבני קטורה שיש דעות שחייבים במילה, יכולים כשבאים להתגייר למול את עצמם. (נחלת בנימין) ג. יש לחלק שכל מה שפסול גוי הוא במצות מילה כללית ולא במילת גרים. (גר חוה) ד. מכיון שהיה יתרו מבני קטורה, כבר היה מהול ורק נצרך להטפת דם ברית. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תש"פ)

שאלה לשולחן שבת

"ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם התן משה לפני האלקים"

בפסוק הבא כתוב: "ויחי ממחרת וישב משה לשפט את העם", וכתב רש"י בשם הספרי, שהכוונה למחרת יום הכיפורים שהרי ירד מן ההר עם הלוחות השניות ביום הכיפורים ורק ממחרת היה יכול להתחיל להודיע את חקי התורה לעם.

הרי שיתרו הגיע למחנה ישראל ביום הכיפורים לאחר שירד משה עם הלוחות, ויש לבאר כיצד אכלו אהרן והזקנים לחם ביום הכיפורים, והרי כבר ניתנה תורה?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

מקרא

שעזחת השבת שלכם טמונה בפרשה!

העלון המוכר והאהוב שעשרות אלפי משפחות לא עורכות סעודות שבת בלעדיו... עומד לצאת בספר חדש ומרענן. לקט נרחב של מיטב החידושים והמדורים הבלתי נשכחים במעל ל-500 עמודים בצבע מלא, מרגשים וחגיגים, כאה לשולחן השבת!

הצטרפו עכשיו

hamatmon40@gmail.com | 052-7665775

דף הקמפיין: cmatch.me/Matmon

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:

1. בהעברה לבנק לאומי (10 סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

העלון מוקדש לע"ג

הבחור יצחק רפאל בן ר' מאיר שמריהו
יבלחט"א ת.נ.צ.ב.ה

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. המזבח היה עשוי מ _____ (2)
 - ב. הופיעו במעמד הר סיני
 - ג. מאבנים אלו אסור לבנות את המזבח
 - ד. לאחר שתי דיברות ביקש העם ממשה:
 - ה. שם נוסף להר סיני
 - ו. " _____ שם ישראל נגד ההר"
 - ז. מעשרת הדיברות
 - ח. ד' עושה _____ לאלפים
 - ט. "לא _____ הדבר אשר אתה עושה"
 - י. תכונה הנדרשת מהשופטים
 - כ. עשן ההר עלה כעשן ה-
 - ל. נראו במעמד הר סיני
 - מ. מתארי בני" במתן התורה
 - נ. מאזהרת יתרו למשה על כך שהוא שופט לבדו
 - ס. השי"ת לקח את בני" לו לעם _____
 - ע. היו על ההר (2)
 - פ. יתרו שמע אודות עונשו
 - צ. אשת משה
 - ק. אסור היה לגעת אפילו בחלק זה של ההר
 - ר. דור רביעי כך קרויים, דהיינו נכדי הבנים
 - ש. החודש בו ניתנה התורה (בלשון הפסוק)
 - ת. "לא תעשה לך פסל תמונה _____"

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. השי"ת הוא 'קל' _____
 - ב. העם עמד על משה עד ה-
 - ג. קול השופר הלך והתחזק, שלא כ_____ הדיוט (רש"י)
 - ד. כזה ענן היה על ההר
 - ה. אסור לעשות בשבת
 - ו. "וירא העם _____ מרחוק"
 - ז. שמו של מלך יהודה (מן ההפטרה)
 - ח. אנו מצווים על בנייתו בסוף הפרשה
 - ט. משה מינה שרים כדי _____ את העם
 - י. המדבר בו ניתנה התורה, לישראל עם סגולה
 - ך. הנך מצווה על שביתתם (6)
 - ל. שופר מקרן של איל
 - ם. בנו של משה
 - ן. מקצועו של יתרו, לפני שהכיר את בוראו
 - ס. כשנגאלו בני"ד, נשא אותם ל_____ (רש"י)
 - ע. כסף, ממון
 - ף. אסור לעשות אלוהי -
 - ץ. "וגם הכהנים... יתקדשו פן _____ בהם ד'"
 - ק. קול השופר היה -
 - ר. בנו של משה
 - ש. מתארי בני" במתן התורה
 - ת. בני" ראו אותם במתן התורה

ואלה שמות

"וישמע יתרו"

מה היו שבעת שמותיו של יתרו? ואיזה שם מתוכם היה משותף למשה? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

זהו שכתוב (משלי יט): "לץ תכה ופתי יערים". וכן הוא אומר: "בענוש לץ יחכם פתי". עמלק ויתרו היו בעצה עם פרעה, כשראה יתרו שאיבד הקב"ה את עמלק מן העוה"ז ומן העוה"ב, תהה ועשה תשובה, שכן כתוב למעלה: "כי מחה אמחה את זכר עמלק" ומיד אח"כ: "וישמע יתרו". אמר: אין לי לילך אלא אצל אלוק של ישראל. ומנין אתה למד שעמלק והמדינים צריהם של ישראל? שנאמר: "וילכו זקני מואב וזקני מדין". וכן (שופטים ז): "מדין ועמלק ובני קדם". וכן בלעם הרשע אומר: "וירא את עמלק", שלא חזר בו. וכשראה ליתרו שעשה תשובה, מה אמר? "וירא את הקיני". משל לצייד, שהיה צד ציפורים. צד את הראשונה, בא לצוד את השניה, הלכה וישבה לה על איקונין של מלך. עמד לו הצייד תוהה בה, אמר: אם אזרק עליה אבן אני מתחייב בנפשי, ואם אתן את הקנה, מתיירא אני שלא יגע באיקונין של מלך, איני יודע מה אומר לך, אלא למקום יפה ברחת ונפלטת. כך בלעם ראה ליתרו ועמלק בעצה, עמד על עמלק ומחה שמו. בא לראות יתרו, מצאו שעשה תשובה. אמר לו: למקום יפה ברחת! הוי, 'איתן מושבך כאברהם', הוי, 'לץ תכה', זה עמלק. 'ופתי יערים', זה יתרו. 'והוכח לנבון', זה משה, שהוכיחו יתרו כשראהו יושב ודן את ישראל כל היום. אמר לו: מדוע אתה יושב לבדך? נבול תבול! אמר לו: מדעתי לא תעשה כן, אלא המלך בהקב"ה, שנאמר: 'ועתה שמע בקולי איעצך'. מה כתוב אחריו? 'וישמע משה לחותנו ויעש כל אשר אמר'.

(ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

**אשה כשרה עם שם,
נתנה מנויה למוזמן,
צמח מותיר רושם,
למי שעצר לזמן.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

מה משותף ליום הכיפורים ולשבת פרשת יתרו?

כתוב בתהילים: "אחת דבר אלקים שתים זו שמעתי". ויש לפרש פסוק זה על פי מה שידוע שעל 'אנכי ד' ועל 'לא יהיה' הקב"ה נותן שכר כבר בעולם הזה מפני שאסור להלין שכר שכיר ואפילו של המצוות. אבל על שאר הדברות והמצוות הקב"ה נותן שכר בעולם הבא מפני שניתנו לנו על יד שליח - משה, ועל ידי שליח אין חובה של 'לא תלין' בשונה מב' הדברות הראשונות ששמענו מפי הגבורה. וזו הכוונה "אחת דיבר אלקים שתים זו שמעתי", דהיינו 'אנכי' ולא יהיה', בדיבור אחד נאמרו ועל שתים אלו כתוב בפסוק הבא: "לך ד' החסד כי אתה תשלם על זה לאיש כמעשהו", כמו ששילמת בעולם הזה כך תשלם לעולם הבא. (חנוכת התורה)

"איעצך ויהי אלקים עמך"

מי עוד בתורה אמר 'איעצך'? ובנ"ך?

מצאו נא בפרשה:

1. פסוק המתחיל ומסתיים באות כ'.
2. אות שאינה מופיעה בכל עשרת הדברות.
3. שני בני דודים שאות אחת מבדילה בין שמותיהם.
4. את האות מ' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה מילה)
5. שתי מילים רצופות שהן מילים נרדפות.
6. שלוש מילים רצופות שמתחילות כל אחת מהן באות האחרונה של המילה שלפניה.

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בפרשה כתוב: "וישמע יתרו כהן מדין", וגם: "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים", וגם: "הכהנים הניגשים".

בפרשת יתרו ישנם 75 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילה:

"כהן" = בגימטריא = 75

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: האם צמח יכול לגדול בתוך גופו של האדם? הגמרא במסכת שבת (ק"ג): מספרת אודות אדם שאכל טיט וצמח במעי צמח עד שמת. **לסדר את הפרשה** - "הר סיני". **חידון א' ת'** - אדמה אבנים, ברקים, גזית, דבר אתה עמנו, הר חורב, ויחן, זכור את, חסד, טוב, יראי אלקים, כבשן, לפידים, ממלכת כהנים, נבול תבול, סגולה, עשן ערפל, פרעה, ציפורה, קצהו, ריבעים, שלישי, תמונה. **חידון א' ת' הפוך** - קנא, הערב, מנהג, כבד, מלאכה, וינעו ויעמדו, אחז, מזבח, לשפוט, סיני, בנך בתך עבדך אמתך בהמתך גרך, יובל, גרשום, כהן מדין, רעמסס, בצע, כסף, יפרוץ, חזק, אליעזר, גוי קדוש, קולות. **שעשועי דאורייתא** - בלעם לבלק: "איעצך אשר יעשה העם הזה" (ובדומה ליתרו, היה יועץ של פרעה יחד עם איוב -ע"פ המדרש), נתן לבת שבע: "ועתה לכי איעצך נא עצה", רמיהו אל צדקיהו: "וכי איעצך לא תשמע אלי". 1. "כבד את אביך... נותן לך". 2. ט'. 3. אליעזר - אלעזר. 4. "בשמים ממעל". 5. "בעב הענן". 6. "זקני ישראל לאכל לחם". **ואלה שמות** - יתרו - שהותיר פרשה אחת בתורה, יתרו - שייתר במעשים טובים, חובב - שהיה חביב למקום, רעואל - שהיה כרע למקום, חבר - שנעשה כחבר למקום, פטיאל - שנפטר מעבודה זרה, קיני - שקנא לשמים וקנה לו תורה. וגם משה נקרא חבר. **מילה בקליפה** - ט"ז בשבט - אדר. "הוא הבטיח שישבע" - 'אדור', 'לצוד בחודש הבא' - חודש אדר, 'חיה מבין ענפי העץ' - עץ אדר (מייפל), 'להכין פוחלץ ליועץ' - פוחלץ=אדר. **טמונות בפרשה** - 1. "וישמע יתרו" (יחא), 2. "ירה יירה" (יטיג), 3. "לא תרצח" (כיג), 4. "בקדרה אשר בשלו בה נתבשלו" (רש"י יחא), 5. "לא תעשה כל מלאכה" (כי), 6. "כפה עליהן הר כגיגית" (רש"י יטיז), 7. "לא תגע בו יד" (יטיג), 8. "לא תחמד" (כיד), 9. "שונאי בצע" (יחא), 10. "לא תגנב" (כיג), 11. "כהן מדין" (יחא), 12. "הכהנים" (יטכב), 13. "והכהנים" (ככד), 14. "ממלכת כהנים" (יטו), 15. "שונאי בצע" (יחא), 16. "כנפי נשרים" (יטד), 17. "לא תגנב" (כיג), 18. "וכבסו שמלותם" (יטיז), 19. "הוא חונה שם" (יחה), 20. "ויחן שם ישראל" (יטב), 21. "שדה התעופה היתרו" ללא האות ה' נשאר 'יתרו'. 22. "שאלה לשלח השבת וארא" - שאלנו: מדוע כתבה התורה על יתרו שנקרא פטיאל ע"ש העגלים שפיטם לע"ז, והרי אסור לומר לגר: זכור מעשיך הראשונים. אם הוא בן גרים, לא יאמר לו: זכור מעשה אבותיך, שנאמר: "וגר לא תונה ולא תלחצנו". כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. זה היה שמו הנפוץ והידוע ונקרא כן בגלל עיסוקו. והתורה כתבה את השם ולא את מעשיו. 2. הדבר כתוב לשבח שלאחר שנתגייר עבד את הקב"ה באמונה איתנה ביותר כי ידע מה יש בצד השני ומתוך החושך האור יותר ניכר. (ידות אהרן). 3. התורה באה לבאר כיצד צמח נשמה גבוהה כפנחס, ושהוצרך הדבר לעבור דרך יתרו כדי שהס"א לא תעכב. 4. לא עבד ע"ז מתוך יצר הרע אלא הכל היה במסגרת החיפוש שלו אחר האמת ולכן לא נחשב לו הדבר לגנאי. 5. במקום שבעלי תשובה עומדים וכו'. 6. החידושי הרי"ם כתב שיתרו חידש דרך חדש בעבודת הש"ת לחקור בכל ע"ש שבעולם ולראות שאין בהם ממש ועל ידי זה להגיע להכרת האלקים, וממילא אין זה גנות. (אמרי אמת). 7. השבח הוא שעשה תשובה מאהבה וכל הפיטום נחשב לו לזכויות. (בית ישראל). 8. שבח שלמרות שהיה כל כך אדוק בע"ז, כשהתגייר, שכח את שמות הע"ז לגמרי. (זרע שמשון). 9. הוא עצמו היה רוצה שיקראו לו בשם זה כדי לקיים: "וחטאתי נגדי תמיד". (דברי דוד). 10. אולי שלא בפניו מותר. 11. אין בזיון לגר שכן כל עם ישראל היו גרים בזמן ההוא.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף ו'דרשו'.

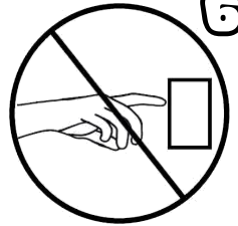
בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com
אשמח לקבל רעיונות, חיזוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

'מחשבה טובה'
 התשובה לטמונה זו
 תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

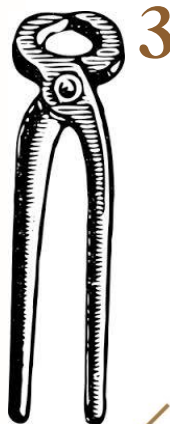
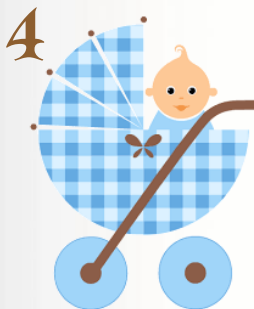
תשובה לגיליון הקודם
 צפצפה (סוג של עץ).

הפטרת יתרו "בשנת מות המלך" (ישעיהו ו' א' - ז' ו', ט' ה-ו)

טמונות בהפטרה

© כל הזכויות שמורות לאהרון בן-ציון.

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
 לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775